

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра німецької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету іноземних
МОВ

“ _____ ” _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 01.11 Лінгвокраїнознавство країн основної іноземної мови

Спеціальність **035 Філологія**
(шифр і назва спеціальності)
Спеціалізація **035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)**
Освітньо-професійна програма **Німецька та англійська мови і літератури**
(переклад включно)
Кафедра німецької філології

2020 – 2021 навчальний рік

Лінгвокраїнознавство країн першої іноземної мови. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за спеціальністю 035 Філологія за спеціалізацією 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно). Львів: ЛНУ, 2020. 10 с.

Розробник: доц. Пиц Т.Б.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької філології Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол від. “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____ (проф. Максимчук Б.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 20__ року

Ухвалено Вченою радою факультету (Педагогічною радою коледжу) _____

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Протокол від “31”серпня 2020 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни Лінгвокраїнознавство країн першої іноземної мови

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03.Гуманітарні науки	Нормативна	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3.6	Освітньо-професійна програма: Німецька і англійська мови та літератури Освітній ступінь: Бакалавр	Лекції	
		22 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
58 год.	год.		
		Індивідуальні завдання: 4 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною *метою* курсу «Лінгвокраїнознавство країн першої іноземної мови» є ознайомлення студентів з різновидами німецької мови, причинами виникнення національних центрів німецької мови, їхніми мовними особливостями та функціонуванням у різних європейських країнах.

Завдання навчальної дисципліни полягає в ознайомленні студентів з:

- структурними різновидами німецької мови та їхнім співвідношенням один з одними;
- статусом німецької мови у різних країнах;
- поділом німецькомовного ареалу на групи діалектів та їхніми характерними мовними особливостями;
- співвідношенням літературних різновидів німецької мови один з одним та з діалектами;
- історією становлення національних центрів німецької мови (Німеччина, Австрія, Швейцарія);
- лексичними, граматичними, фонетичними особливостями кожного національного різновиду німецької мови;
- мовною ситуацією у національних центрах німецької мови;

- історичними передумовами, сферами використання німецької мови як офіційної чи регіональної у Ліхтенштейні, Люксембурзі, Італії та Бельгії та їхніми мовними особливостями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- різні форми існування німецької мови;
- поліцентричну сутність німецької мови;
- історію, статус функціонування німецької мови у різних європейських країнах;
- основні групи німецьких діалектів та їхні характерні мовні риси;
- співвідношення різних національних різновидів німецької мови Федеративної Республіки Німеччина, Австрії та німецькомовної частини Швейцарії та їхнє співвідношення з діалектами;
- історію, причини виникнення національних центрів німецької мови та їхні характерні риси.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти**:

- пояснити критерії за якими два різновиди мови відносяться до однієї чи різних мов;
- роз'яснити поліцентричну сутність німецької мови і статус функціонування її у різних європейських країнах;
- аналізувати характерні риси нижньонімецьких, середньонімецьких і верхньонімецьких діалектів;
- пояснити співвідношення літературних різновидів німецької мови один з одним та з діалектами;
- висвітлити історію становлення національних центрів німецької мови;
- розпізнати характерні риси національних різновидів німецької мови у їхній системі консонантизму і вокалізму, словотворі, граматиці і лексиці.
- пояснити сфери використання літературних різновидів німецької мови та їхніх діалектів у ФРН, Австрії та Швейцарії.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Німецька мова: різновиди, поширення і діалектний поділ.

Тема 1. Різновиди німецької мови. Різновиди німецької мови і критерії приналежності до однієї мови. Підпорядкування одного різновиду іншому.

Тема 2. Німецька мова і німецькомовні країни. Коротка історія німецькомовних країн. Німецька мова як офіційна мова та німецькомовні країни. Поліцентричність німецької мови.

Тема 3. Членування німецького діалектного простору. Нижньонімецькі, середньонімецькі і верхньонімецькі діалекти. Новий поділ німецького діалектного масиву.

Тема 4. Співвідношення діалектів та національних різновидів німецької мови. Мовна ситуація у Німеччині та Австрії. Мовна ситуація у німецькомовній частині Швейцарії.

Змістовий модуль 2. Національні центри німецької мови.

Тема 5. Австрія – історія виникнення центру німецької мови. Передумови для мовних особливостей німецької мови в Австрії. Виникнення австрійського різновиду німецької мови.

Тема 6. Лінгвістика австрійського різновиду німецької мови. Вимова і наголос. Консонантизм і вокалізм. Словотвір, граматичний рід і утворення множини іменників.

Тема 7. Німецькомовна Швейцарія – історія виникнення центру німецької мови. Мовно-історичні передумови швейцарського різновиду німецької мови. Передумови для мовних особливостей швейцарського різновиду німецької мови. Виникнення швейцарського різновиду німецької мови.

Тема 8. Мовні особливості швейцарського різновиду німецької мови. Консонантизм і вокалізм.

Тема 9. Федеративна Республіка Німеччина – історія виникнення центру німецької мови. Виникнення самостійного національного центру німецької мови.

Тема 10. Мовні особливості німецької мови у ФРН. Правопис, система консонантизму і вокалізму. Наголос, словотвір, утворення похідних.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		Л	П	лаб	Інд		с.р.	Л	п	Лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Німецька мова: різновиди, поширення і діалектний поділ.												
Модуль 1												
1. Різновиди німецької мови	8	2	1			5						
2. Німецька мова і німецькомовні країни	7.5	2	0.5			5						
3. Членування німецького діалектного простору	15	4	2			9						
4.Співвідношення діалектів та національних різновидів німецької мови	8.5	2	0.5			6						
Разом за змістовим модулем 1	39	10	4			25						
Змістовий модуль 2. Національні центри німецької мови												
Модуль 2												
5. Австрія – історія виникнення центру німецької мови	9	2	1			6						
6. Лінгвістика австрійського різновиду німецької мови	9	2	1			6						
7.Німецькомовна Швейцарія – історія виникнення центру німецької мови	9	2	1			6						
8. Мовні особливості швейцарського різновиду німецької мови	8	2	1			5						
9. Федеративна Республіка Німеччина – історія виникнення центру німецької мови	8	2	1			5						
10. Мовні	8	2	1			5						

особливості німецької мови у ФРН												
Разом за змістовим модулем 2	51	12	6			33						
Усього годин	90	22	10			58						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Різновиди німецької мови, споріднені мови і німецькомовні країни.	2
2.	Членування німецького діалектного простору і співвідношення діалектів та національних різновидів німецької мови.	2
3.	Історія виникнення центру німецької мови в Австрії та лінгвістичні особливості австрійського різновиду німецької мови.	2
4.	Історія виникнення центру німецької мови в німецькомовній частині Швейцарії та лінгвістичні особливості швейцарського різновиду німецької мови.	2
5.	Історія виникнення центру німецької мови у Німеччині та лінгвістичні особливості німецького різновиду німецької мови.	2
	Разом	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: Лінгвістична подібність різновидів: мовний зв'язок літературних мов та їхніх діалектів.	6
2	Тема: Національні варіанти німецької мови.	6
3	Тема: Нижньонімецько-нідерландський діалектний ландшафт і критерії поділу верхньонімецького регіону.	6
4	Тема: Відмінності між національними різновидами німецької мови у національних центрах німецької мови.	6
5	Тема: Історичний мовний зв'язок Австрії з іншими німецькомовними регіонами.	5
6	Тема: Синтаксис, лексика і прагматика австрійського різновиду німецької мови.	6
7	Тема: Лінгвогеографічне різноманіття Швейцарії.	5
8	Тема: Особливості гельветизмів у флексії, синтаксисі і лексиці.	6
9	Тема: Стандартизація німецької мови.	6
10	Тема: Особливості тевтонізмів у граматиці і лексиці. Мовні особливості НДР.	6
	Разом	58

7. Індивідуальні завдання

Підготовка рефератів за однією з наступних тем:

1. Сучасне становище німецької мови у світі сьогодні.
2. Німецька мова в інституціях ЄС та міжнародних організаціях.
3. Німецька мова як іноземна.

4. Німецька мова в галузі економіки і науки.
5. Мовний вплив Німеччини на Австрію.
6. Австріацизми у галузі права ЄС.
7. Сфери використання діалектів у німецькомовній частині Швейцарії.
8. Офіційні мови Швейцарії.
9. Літературний різновид німецької мови у Швейцарії.
10. Мультилінгвалізм у ФРН і „Gastarbeiterlinguistik“.
11. Мовні меншини у ФРН.
12. Мовні меншини в Австрії.
13. Німецькі стереотипи про австрійців та швейцарців.
14. Австрійські стереотипи про німців та швейцарців.
15. Швейцарські стереотипи про німців і австрійців.
16. Німецька мова у Бельгії.
17. Німецька мова у Ліхтенштейні.
18. Німецька мова у Люксембурзі.
19. Німецька мова у Північній Італії.
20. Німецька мова у Румунії.
21. Німецька мова в Ельзасі.
22. Галицькі німці.
23. Німці Волині.
24. Німці Північного Причорномор'я.
25. Німецькі запозичення в англійській мові.
26. Німецькі запозичення у романських мовах.
27. Німецькі запозичення у західнослов'янських мовах.
28. Німецькі запозичення в українських південно-західних говорах.

8. Методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний метод.
2. Репродуктивний метод.
3. Метод проблемного викладення матеріалу.
4. Евристичний метод.
5. Дослідницький метод.

9. Методи контролю

Загальною метою контролю успішності науково-теоретичної та практичної підготовки студентів освітнього ступеня «бакалавр» є виявлення рівня засвоєння студентами теоретичних знань навчальної дисципліни та обсягу умінь застосовувати набуті знання для вирішення практичних завдань.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів у формі заліку враховує результати аудиторної роботи, що включає самостійну роботу, індивідуальне завдання та 2 модульні (контрольні) роботи, які містять завдання до лекційного курсу і практичних занять.

Форми поточного і підсумкового контролю: колоквіум, опитування, бесіда, міні-презентації, навчальний проект, тестування.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль знань		Тести	Сума
Аудиторна робота		Індивідуальне завдання	100
Модуль 1	Модуль 2		
Теми 1-4	Теми 5-10		
20	30		
		20	30

11. Критерії оцінювання

1. Оцінювання аудиторної роботи (0 – 50 балів) студентів враховує успішність опрацювання теоретичних питань і базової та допоміжної літератури до змістових модулів лекційного курсу, якість виконання практичних завдань до змістових модулів навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)
50 – 46	відмінна	100 – 90
45 – 41	дуже добра	89 – 81
40 – 36	добра	80 – 71
35 – 31	задовільна	70 – 61
30 – 26	достатня	60 – 51
25 – 0	незадовільна	50 і менше

2. Оцінювання індивідуальної роботи студентів (0-20), враховує якість та обсяг опрацювання наукової літератури, вміння її реферувати, аналізувати, узагальнювати результати пошуків і виклад власних думок.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (індивідуальне завдання)
20 – 18	відмінна	100 – 90
17 – 16	дуже добра	89 – 81
16 – 15	добра	80 – 71
14 – 13	задовільна	70 – 61
12 – 11	достатня	60 – 51
10 – 0	незадовільна	50 і менше

3. Оцінювання письмових модульних робіт (0-30 балів) враховує рівень сформованості знань та вмій на проміжних етапах вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (тестування)
30 – 28	відмінна	100 – 90
27 – 25	дуже добра	89 – 81
24 – 22	добра	80 – 71
21 – 19	задовільна	70 – 61
18 – 16	достатня	60 – 51
15 – 0	незадовільна	50 і менше

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Базова

1. Ammon U. Die deutsche Sprache in Deutschland, Österreich und der Schweiz : das Problem der nationalen Varietäten / Ulrich Ammon. – Berlin, New York : de Gruyter, 1995. – 575 S.
2. Barbour St., Stevenson P. Variation im Deutschen : Soziolinguistischen Perspektiven / Stephen Barbour, Patrick Stevenson. – Berlin, New York : de Gruyter, 1998. – 354 S.
3. Kellermeier-Rehbein B. Plurizentrik : Einführung in die nationalen Varietäten des Deutschen / Birte Kellermeier-Rehbein. – Berlin : Schmidt, 2014. – 264 S.
4. Siebenhaar B., Wyler A. Dialekt und Hochsprache in der deutschsprachigen Schweiz / Beat Siebenhaar, Alfred Wyler. – 5. vollständig überarb. Aufl. – St. Gallen : Stehle Druck AG, 1997. – 57 S.

5. Wiesinger P. Das österreichische Deutsch in Gegenwart und Geschichte / Peter Wiesinger. – 2. durchgeseh. und erw. Aufl. – Wien : Lit, 2008. – Bd. 2. – 450 S.

Допоміжна

1. Гінка Б. І. Лексикологія німецької мови. Лекції та семінари : Навчальний посібник / Богдан Гінка. – 3-тє вид., переробл. і доп. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 416 с.
2. Ammon U. Die deutschsprachigen Länder / Ulrich Ammon // Soziolinguistik : ein internationales Handbuch zur Wissenschaft von Sprache und Gesellschaft / hrsg. von Ulrich Ammon ... [et al]. – 2nd completely rev. & extended ed. – Berlin : de Gruyter, 2006. – Bd. 3. – Tlb. 3. – S. 1765-1771.
3. Kleine Enzyklopädie – deutsche Sprache / Hrsg. Wolfgang Fleischer. – Frankfurt am Main : Lang [u.a.], 2001. – 845 S.
4. Muhr R. Das österreichische Deutsch / Rudolf Muhr // Das Deutsche als plurizentrische Sprache: Ansprüche-Ergebnisse-Perspektive. – Berlin : Schmidt, 2017. – S. 23-41.
5. Niebaum H., Macha J. Einführung in die Dialektologie des Deutschen / Hermann Niebaum, Jürgen Macha. – Tübingen : Niemeyer, 1999. – 226 S.
6. Scheer M. Regionale Varietäten der deutschen Sprache und deren Relevanz im Unterricht „Deutsch als Fremdsprache“ : Eine situationsbeschreibende Fragenbogestudie / Melanie Scheer. – München : GRIN Verlag, 2008. – 114 S.
7. Schmidlin R. Die Vielfalt des Deutschen, Standard und Variation : Gebrauch, Einschätzung und Kodifizierung einer plurizentrischen Sprache / Regula Schmidlin. – Berlin/Boston : de Gruyter, 2011. – 575 S.
8. Variantenwörterbuch des Deutschen : Die Standardsprache in Österreich, der Schweiz und Deutschland sowie in Liechtenstein, Luxemburg, Ostbelgien und Südtirol / hrsg. von Ulrich Ammon u.a. – Berlin : de Gruyter, 2004. – 1064 S.
9. Weiss A. E., Weiss G. Das österreichische Deutsch – eine Standardvariante der deutschen Sprache / Andrea E. Weiss, Gerlinde Weiss // Das österreichische Deutsch – eine Standardvariante der deutschen Sprache. – Salzburg : Hausdruckerei, 2007. – S. 5–14.
10. Wintersberger A. Wörterbuch Österreichisch-Deutsch / Astrid Wintersberger. – 12. Aufl. – Salzburg und Wien : Residenz Verlag, 1995. – 96 S.

Інтернет-ресурси

1. Ebner J. Österreichisches Deutsch / Jakob Ebner [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : http://www.duden.at/media/downloads/oesterreichisches_deutsch.pdf
2. https://de.wikipedia.org/wiki/Liste_von_Austriazismen
3. <https://www.unker.com/de/unterschiede-hochdeutsch-schweizerhochdeutsch>